

η **ζαβολιά** (της ζαβολιάς, των ζαβολιών) ουσ.:

1. σε ένα παιχνίδι, κάποιος κάνει ζαβολιές όταν δεν ακολουθεί τους κανόνες του παιχνιδιού: *Οι συμμαθητές του δεν τον παίζουν, γιατί κάνει ζαβολιές.*

2. ζαβολιά λέμε καθετί που κάνει κάποιος για να μας ξεγελάσει: *Θα κάνει αυτό που σου είπα και άσε τις ζαβολιές.*

ο **ζαβολιάρης**, η **ζαβολiάρα**, το **ζαβολιάρικο** επιθ.: όταν κάποιος είναι ζαβολιάρης, κάνει ζαβολιές στο παιχνίδι: *Είσαι ζαβολιάρης, και δε θέλω να παίξω μαζί σου.*

η **ζακέτα** (της ζακέτας, των ζακετών) ουσ.: η ζακέτα είναι ένα πανωφόρι με μανίκια, που κουμπώνει μπροστά και το φοράμε στο επάνω μέρος του σώματός μας: *Αγόρασε μια μάλλινη ζακέτα για το χειμώνα.* / *Η γιαγιά μου έπλεξε μια ζακέτα.*

η **ζαλάδα** (της ζαλάδας, των ζαλάδων) ουσ.: όταν νιώθουμε ζαλάδα, νιώθουμε ότι όλα γύρω μας γυρίζουν (= ζάλη): *Υποφέρει από πονοκεφάλους και ζαλάδες.*

η **ζάλη** (της ζάλης) ουσ.:

1. ζάλη είναι η ζαλάδα: *Της ήρθε ζάλη από το κρασί.*

2. η ζάλη είναι μια κατάσταση όπου επικρατεί αναστάτωση και ταραχή (= παραζάλη, σύγχυση): *Μέσα στη ζάλη μου ξέχασα το πορτοφόλι.*

Δ η λέξη ζάλη δεν έχει γενική στον πληθυντικό αριθμό.

ζαλιζώ (ζάλισα), **ζαλιζομαι** (ζαλίστηκα, ζαλισμένος) ρημ.:

1. **ζαλιζει** 3^ο πρ.: με ζαλιζει κάτι όταν μου προκαλεί ζαλάδα: *Τον ζαλίζουν τα μεγάλα ύψη.*

2. **ζαλιζομαι** παθ.: όταν ζαλιζόμαστε, νιώθουμε ζαλάδα: *Ζαλίστηκε και λιποθύμησε.* / *Πίνει ένα ποτήρι κρασί και ζαλίζεται.*

3. λέμε ότι ζαλιζουμε κάποιον όταν τον ενοχλούμε (= κουράζω, πρήζω): *Με ζάλισε με τη φλυαρία της.*

το **ζαμπόν** ουσ.: το ζαμπόν είναι χοιρινό κρέας φτιαγμένο με ειδικό τρόπο για να διατηρείται πολύ καιρό: *Έφαγα ένα τοστ με ζαμπόν και τυρί.*

Δ η λέξη ζαμπόν δεν κλίνεται.

το **ζάπιγκ** ουσ.: λέμε ότι κάνουμε ζάπιγκ όταν αλλάζουμε συνεχώς κανάλια στην τηλεόραση με το τηλεκοντρόλ: *Σταμάτα να κάνεις ζάπιγκ, γιατί θέλω να δω την ταινία.*

Δ η λέξη ζάπιγκ δεν κλίνεται.

η **ζάρα** (της ζάρας) ουσ.:

1. οι ζάρες είναι οι ρυτίδες στο δέρμα μας: *Οι ζάρες κάτω από τα μάτια της πρόδωσαν την ηλικία της.*

2. οι ζάρες είναι οι λεπτές γραμμές που σχηματίζονται πάνω σε κάποιο ύφασμα όταν το τσαλακώνουμε (= ζαρωματιά): *Το πουκάμισο θέλει σιδέρωμα, γιατί είναι γεμάτο ζάρες.*

Δ η λέξη ζάρα δεν έχει γενική στον πληθυντικό αριθμό.

το **ζάρι** (του ζαριού, των ζαριών) ουσ.:

1. το ζάρι είναι ένα μικρό αντικείμενο σε σχήμα κύβου, που έχει σε κάθε πλευρά του μία έως έξι κουκκίδες και χρησιμοποιείται σε διάφορα παιχνίδια: *Το τάβλι παίζεται με δύο ζάρια.*

2. **ζάρια** πληθ.: τα ζάρια είναι ένα τυχερό παιχνίδι που παίζεται με ζάρια: *Έχασε πολλά λεφτά στα ζάρια.*

το **ζαρκάδι** (του ζαρκαδιού, των ζαρκαδιών) ουσ.: το ζαρκάδι είναι ζώο που μοιάζει με το ελάφι και τρέχει πολύ γρήγορα: *Τα ζαρκάδια ζουν στα δάση της Ευρώπης και της Ασίας.*

η **ζαρωματιά** (της ζαρωματιάς, των ζαρωματιών) ουσ.: οι ζαρωματιές είναι οι μικρές γραμμές που σχηματίζονται πάνω σε ένα ύφασμα όταν το τσαλακώνουμε (= ζάρα): *Τα λινά υφάσματα αποκτούν εύκολα ζαρωματιές.*

Δ η λέξη ζαρωματιά χρησιμοποιείται συνήθως στον πληθυντικό αριθμό.

ζαρώνω (ζάρωσα), **ζαρώνομαι** (ζαρώθηκα, ζαρωμένος) ρημ.:

1. ζαρώνουμε κάτι όταν το κάνουμε να αποκτήσει ζάρες ή ρυτίδες: *Δε διπλώνει προσεκτικά τα ρούχα του και τα ζαρώνει.* (= τσαλακώνω) / *Ζάρωσε τα φρύδια της με απορία.* (= σουφρώνω)

2. **ζαρώνει** 3^ο πρ.: όταν το δέρμα μας ή ένα ύφασμα ζαρώνει, γεμίζει ζάρες ή ρυτίδες: *Τα μεταξωτά ζαρώνουν εύκολα.* (= τσαλακώνει, τσαλακώνεται) / *Το δέρμα του ζάρωσε και τα μαλλιά του άσπρισαν.* (= ρυτιδιάζει)

3. ζαρώνει κάποιος όταν μαζεύει τα πόδια και τα χέρια κοντά στο σώμα του από φόβο ή κρύο: *Ζάρωσε σε μια γωνία και έκλαιγε.*

η **ζάχαρη** (της ζάχαρης) ουσ.: ζάχαρη λέμε τη λευκή και γλυκιά ουσία που δίνει γεύση στα γλυκά και στα ποτά: *Τον καφέ τον πίνει πικρό, χωρίς ζάχαρη.* / *Για να φτιάξετε τη ζύμη του κέικ, χτυπάτε τη ζάχαρη με τα αυγά στο μίξερ.*

Δ η λέξη ζάχαρη δεν έχει πληθυντικό αριθμό.

το **ζαχαροκάλαμο** (του ζαχαροκάλαμου, των ζαχαροκάλαμων) ουσ.: το ζαχαροκάλαμο είναι φυτό από το χυμό του οποίου παράγεται η ζάχαρη: *Το κλίμα της Αυστραλίας είναι ιδανικό για την καλλιέργεια καπνού, βαμβακιού και ζαχαροκάλαμου.*

το **ζαχαροπλαστείο** (του ζαχαροπλαστείου, των ζαχαροπλαστείων) ουσ.: ζαχαροπλαστείο λέμε το κατάστημα όπου φτιάχνονται, πουλιούνται ή σερβίρονται γλυκά: *Αγόρασα μία τούρτα από*

το ζαχαροπλαστείο. / Καθίσαμε σε ένα ζαχαροπλαστείο και φάγαμε παγωτό.

η **ζέβρα** (της ζέβρας, των ζεβρών) ΟΥΣ.: η ζέβρα είναι ένα άγριο ζώο με άσπρες και μαύρες ρίγες στο σώμα του, που μοιάζει με το γάιδαρο και ζει στην Αφρική: *Στη ζούγκλα μπορεί να δεις ελέφαντες, ζέβρες, καμηλοπαρδάλεις και άλλα άγρια ζώα.*

ο **ζεϊμπέκικος** (του ζεϊμπέκικου, των ζεϊμπέκικων) ΟΥΣ.:

1. ο ζεϊμπέκικος είναι ελληνικός λαϊκός χορός που χορεύεται συνήθως από έναν άντρα: *Σηκώθηκε και χόρεψε έναν βαρύ ζεϊμπέκικο.*

2. ζεϊμπέκικο λέμε και τη μουσική με την οποία χορεύεται αυτός ο χορός: *Παίξε μας έναν ζεϊμπέκικο, μαέστρο.*

η **ζελατίνα** (της ζελατίνας, των ζελατινών) ΟΥΣ.:

1. η ζελατίνα είναι ένα διάφανο φύλλο από πλαστικό, που το χρησιμοποιούμε για να τυλίγουμε πράγματα, για να γράφουμε πάνω του κτλ.: *Έντυσε τα βιβλία του με ζελατίνα.*

2. ζελατίνα λέμε την άγευστη σκόνη που βάζουμε στα γλυκά για να πήξουν, όπως για παράδειγμα στο ζελέ: *Τα γλυκά με ζελατίνα πήζουν στην κατάψυξη.*

το **ζελέ** ΟΥΣ.: το ζελέ είναι ένα μαλακό γλυκό από ζελατίνα, χυμό φρούτων και ζάχαρη, που κουνιέται όταν το μετακινούμε: *Έβαλε το ζελέ στο ψυγείο για να κρυώσει.*

Δ Η λέξη ζελέ δεν κλίνεται.

ζεματάω/ζεματώ (ζεμάτισα), **ζεματιέμαι** (ζεματίστηκα) ΡΗΜ.:

1. όταν ζεματάμε μια τροφή, χύνουμε πάνω της καυτό νερό ή λάδι, ή τη βουτάμε μέσα σε αυτό (= ζεματίζω): *Αφού βράσουν τα μακαρόνια, τα ζεματάμε με βούτυρο. / Ζεματίστε τα χόρτα σε βραστό νερό.*

2. **ζεματάει** ΕΝΕΡΓ.: όταν κάτι ζεματάει, είναι πάρα πολύ ζεστό (= καίει): *Ζεματάει ο ήλιος σήμερα. / Μην αγγίζεις το σίδερο, γιατί ζεματάει.*

ζεματίζω (ζεμάτισα), **ζεματίζομαι** (ζεματίστηκα, ζεματισμένος) ΡΗΜ.:

1. όταν ζεματίζουμε μια τροφή, χύνουμε πάνω της καυτό νερό ή λάδι, ή τη βουτάμε μέσα σε αυτό (= ζεματάω): *Να ζεματίσεις το κοτόπουλο σε καυτό νερό.*

2. όταν κάτι ζεματίζει κάποιον ή όταν ζεματίζομαστε, δημιουργείται κάψιμο στο δέρμα μας (= καίω): *Ζεμάτισε το χέρι του από το καυτό λάδι.*

3. όταν κάποιος ή κάτι μας ζεματίζει, μας προκαλεί δυσάρεστη έκπληξη ή στενοχώρια: *Τους ζεμάτισε η εφορία με τα πρόστιμα που έβαλε.*

ο **ζεματιστός**, η **ζεματιστή**, το **ζεματιστό** ΕΠΙΘ.: όταν κάτι είναι ζεματιστό, είναι πάρα πολύ ζεστό (= καυτός): *Έπεσε πάνω στο χέρι της ζεματιστό λάδι και την έκαψε.*

ο **ζεμπέκικος** (του ζεμπέκικου, των ζεμπέκικων) ΟΥΣ. (ΑΝΕΠΙΣ.): έτσι λέγεται αλλιώς ο ζεϊμπέκικος: *Χόρεψε έναν ζεμπέκικο του Μάρκου Βαμβακάρη.*

ζεστά ΕΠΙΡΡ.:

1. όταν σε ένα μέρος είναι ζεστά, έχει ζέστη εκεί (≠ κρύα): *Κάθισε δίπλα από το τζάκι που ήταν ζεστό.*

2. λέμε ότι παίρνουμε κάτι ζεστό όταν το κάνουμε με πολλή όρεξη και προθυμία: *Πήρε τις εξετάσεις ζεστά και άρχισε επιτέλους να διαβάει.*

η **ζέστα** (της ζέστας) ΟΥΣ. (ΑΝΕΠΙΣ.): έτσι λέγεται αλλιώς η ζέστη: *Έπιασε μια ζέστα χτες το μεσημέρι!*

Δ Η λέξη ζέστα δεν έχει γενική στον πληθυντικό αριθμό.

ζεσταίνω (ζέστανα), **ζεσταίνομαι** (ζεστάθηκα, ζεσταμένος) ΡΗΜ.:

1. ζεσταίνουμε κάτι όταν το κάνουμε να γίνει ζεστό (= θερμαίνω ≠ κρυώνω): *Θα ζεστάνω το φαγητό για να φάμε.*

2. **ζεσταίνει και ζεσταίνεται** 3^ο ΠΡ.: κάτι ζεσταίνει ή ζεσταίνεται όταν γίνεται ζεστό (≠ κρυώνει): *Ζέστανε ο καιρός. / Ζεστάθηκε κάπως το δωμάτιο με τη σόμπα.*

3. **ζεσταίνει και ζεσταίνεται** 3^ο ΠΡ.: λέμε ότι κάτι ζεσταίνει όταν γίνεται πιο φιλικό (= θερμαίνεται): *Ζεστάθηκε η ατμόσφαιρα με το κρασί και τα αστεία του.*

4. **ζεσταίνομαι** ΠΑΘ.: ζεσταινόμαστε όταν νιώθουμε ζέστη (= σκώ ≠ κρυώνω): *Ζεστάθηκα με το πουλόβερ και το έβγαλα.*

5. **ζεσταίνομαι** ΠΑΘ.: λέμε ότι ζεσταίνονται οι αθλητές όταν κάνουν ασκήσεις γυμναστικής πριν από έναν αγώνα (= προθερμαίνομαι): *Τους έβαλε να τρέξουν δέκα γύρους για να ζεσταθούν.*

η **ζεστασιά** (της ζεστασιάς) ΟΥΣ.:

1. ζεστασιά λέμε την ευχάριστη ζέστη (= θαλπωρή): *Του άρεσε η ζεστασιά που έβγαζε το τζάκι.*

2. ζεστασιά νιώθουμε όταν οι άλλοι είναι φιλικοί μαζί μας και μας δείχνουν την αγάπη τους (= στοργή, εγκαρδιότητα): *Μεγάλωσε χωρίς τη ζεστασιά της οικογένειας.*

Δ Η λέξη ζεστασιά δεν έχει πληθυντικό αριθμό.

η **ζέστη** (της ζέστης) ΟΥΣ.:

1. ζέστη λέμε τον πολύ ζεστό καιρό ή την πολύ μεγάλη θερμοκρασία (≠ κρύο): *Εξω έχει ήλιο και κάνει ζέστη.*

2. **ζέστες** ΠΛΗΘ.: οι ζέστες είναι οι μέρες που κάνει πολλή ζέστη (≠ κρύα): *Ακόμα δεν μπήκε το καλοκαίρι και έπιασαν οι ζέστες.*

Δ Η λέξη ζέστη δεν έχει γενική στον πληθυντικό αριθμό.

ο **ζεστός**, η **ζεστή**, το **ζεστό** ΕΠΙΘ.:

1. όταν κάτι είναι ζεστό, η θερμοκρασία του είναι υψηλή ή υψηλότερη από το κανονικό (= θερμός ≠ κρύος, ψυχρός): *Η σούπα τρώγεται ζεστή. / Βάλε το θερμόμετρο, γιατί μου φαίνεται ζεστός.*

2. όταν κάτι είναι ζεστό, μας ζεσταίνει: *Το που-πουλένιο πάπλωμα είναι πολύ ζεστό.*

3. ζεστός είναι ένας άνθρωπος που είναι φιλικός και δείχνει αγάπη, ενθουσιασμό ή συμπάθεια (= φιλικός, εγκάρδιος): *Είναι πολύ ζεστός άνθρωπος και με έκανε να νιώσω άνετα από την πρώτη στιγμή.*

4. ένα ζεστό χρώμα έχει μέσα του κίτρινο, κόκκινο ή πορτοκαλί και μας ξεκουράζει όταν το κοιτάμε (= θερμός ≠ ψυχρός): *Βάψαμε το δωμάτιο του παιδιού με ένα ζεστό κίτρινο.*

το **ζευγάρι** (του ζευγαριού, των ζευγαριών) ΟΥΣ.:

1. ένα ζευγάρι είναι δύο όμοια πράγματα που χρησιμοποιούνται μαζί: *Της χάρισε ένα ζευγάρι χρυσά σκουλαρίκια.*

2. ζευγάρι λέμε τον άντρα και τη γυναίκα που είναι παντρεμένοι μεταξύ τους ή έχουν ερωτική σχέση: *Νοικιάσαμε το σπίτι σε ένα νιόπαντρο ζευγάρι.*

3. ζευγάρι λέμε δύο ανθρώπους που κάνουν κάτι μαζί: *Σ' αυτή την άσκηση, πρέπει να δουλέψετε σε ζευγάρια.*

4. ένα ζευγάρι ζώων είναι δύο ζώα που είναι ζεμένα μαζί: *Ένα ζευγάρι βόδια έσερνε το αλέτρι.*

ο **ζευγάς** (του ζευγά, των ζευγάδων) ΟΥΣ.: ζευγά λέμε το γεωργό που οργώνει με αλέτρι τη γη (= ζευγολάτης): *Από παλιούς ζευγάδες μαθαίνουμε πώς σε μία μέρα ένα ζευγάρι βόδια όργωνε ένα κιλό σιτάρι.*

το **ζεύγος** (του ζεύγους, των ζευγών) ΟΥΣ. (ΕΠΙΣ.):

1. ζεύγος λέμε αλλιώς το ζευγάρι: *Ζεύγος ηλικιωμένων έπese θύμα ληστείας.*

2. ζεύγος λέμε δύο όμοια πράγματα που συνήθως χρησιμοποιούνται μαζί: *Υπάρχουν πολλά λεξικά για το ζεύγος γλωσσών αγγλικά - ελληνικά.*

Ζεύω (έζεψα), **Ζεύομαι** (ζεύτηκα, ζεμένος) ΡΗΜ.: όταν ζεύουμε ένα ζώο, το δένουμε με λουριά σε άμαξα, αλέτρι ή άλλο εργαλείο για να μπορεί να το σύρει (≠ ξεζεύω): *Έζεψε τα βόδια στο αλέτρι για να οργώσει.*

Ζηλεύω (ζήλεψα) ΡΗΜ.:

1. όταν ζηλεύουμε κάποιον, νιώθουμε λύπη ή θυμό επειδή δεν έχουμε κάτι που έχει αυτός: *Την καινούρια του μηχανή τη ζηλεύουν όλοι του οι φίλοι. / Τον ζηλεύει για τα λεφτά του.*

2. όταν ζηλεύουμε κάποιον που αγαπάμε, νιώθουμε θυμό ή ανησυχία, επειδή νομίζουμε ότι ενδιαφέρεται περισσότερο για κάποιον άλλο: *Ζηλεύει υπερβολικά τη γυναίκα του.*

η **ζήλια** (της ζήλιας) ΟΥΣ.:

1. η ζήλια είναι η λύπη ή ο θυμός που νιώθουμε επειδή δεν έχουμε κάτι που έχει κάποιος άλλος: *Τον κατηγορούν χωρίς λόγο, μόνο και μόνο από ζήλια. (= φθόνος) / Έσκασε από τη ζήλια του όταν έμαθε ότι αγόρασε καινούριο αυτοκίνητο.*

2. η ζήλια είναι η ανησυχία ή ο θυμός που νιώθουμε επειδή νομίζουμε ότι αυτός που αγαπάμε ενδιαφέρεται περισσότερο για κάποιον άλλο: *Η ζήλια καταστρέφει τις σχέσεις των ζευγαριών.*

Δ Η λέξη ζήλια δεν έχει γενική στον πληθυντικό αριθμό.

ο **ζηλιάρης**, η **ζηλιάρα**, το **ζηλιάρικο** ΕΠΙΘ.: όταν κάποιος είναι ζηλιάρης, ζηλεύει πολύ ή συνεχώς: *Η Ήρα ήταν η ζηλιάρα σύζυγος του Δία.*

ο **ζήλος** (του ζήλου) ΟΥΣ.: ο ζήλος είναι η μεγάλη αγάπη και προθυμία που δείχνουμε για κάτι (= ενθουσιασμός, πάθος): *Του έδωσε το βραβείο και του ευχήθηκε να συνεχίσει τις σπουδές του με τον ίδιο ζήλο.*

Δ Η λέξη ζήλος δεν έχει πληθυντικό αριθμό.

η **ζημιά** (της ζημιάς, των ζημιών) ΟΥΣ.:

1. ζημιά παθαίνει κάτι όταν χαλάει ή καταστρέφεται (= βλάβη): *Διορθώνει τη ζημιά στη μηχανή του αυτοκινήτου. / Οι καλλιέργειες έπαθαν σοβαρές ζημιές από το χαλάδι.*

2. όταν κάνουμε κάποια ζημιά, χαλάμε ή καταστρέφουμε κάτι, συνήθως χωρίς να το θέλουμε: *Είναι απρόσεκτος και κάνει συνεχώς ζημιές.*

3. λέμε ζημιά καθετί δυσάρεστο που συμβαίνει σε κάποιον ή σε κάτι: *Η αύξηση στις τιμές των εισιτηρίων προκάλεσε μεγάλη ζημιά στον τουρισμό. (≠ όφελος) / Η εταιρεία είχε φέτος 1 εκατομμύριο ευρώ ζημιά. (≠ κέρδος)*

ΕΚΦΡ. ούτε γάτα ούτε ζημιά

ζημιώνω (ζημίωσα), **ζημιώνομαι** (ζημιώθηκα, ζημιώμενος) ΡΗΜ.:

1. ζημιώνουμε κάποιον ή κάτι όταν τον κάνουμε να πάθει κακό (= βλάπτω ≠ ωφελώ): *Ο καβγάς του με τον προπονητή ζημίωσε την ομάδα.*

2. Ζημιώνομαι ΠΑΘ.: ζημιώνομαι όταν δεν έχω κάποιο κέρδος, όταν χάνω χρήματα (≠ ωφελοῦμαι): *Η χώρα ζημιώθηκε 5 δισεκατομμύρια ευρώ λόγω του πολέμου.*

Ζητάω/Ζητώ (ζήτησα), **ζητιέμαι/ζητούμαι** (ζητήθηκα) ΡΗΜ.:

1. ζητάμε κάτι ή κάποιον όταν θέλουμε να το(ν) βρούμε (= ψάχνω, γυρεύω): *Σε ζητάω από το πρωί και δε σε βρίσκω. / Τις βρήκες τις πληροφορίες που ζητούσες;*

2. ζητάμε κάτι όταν θέλουμε να μας το δώσουν, γιατί το δικαιούμαστε (= διεκδικώ, απαιτώ): *Του ζήτησε διαζύγιο. / Ζήτησαν αύξηση από το διευθυντή.*

3. όταν ζητάμε κάτι από κάποιον, θέλουμε να μας κάνει μια χάρη (= παρακαλώ): *Μου ζήτησε ένα ποτήρι νερό.*

4. Ζητιέται ΠΑΘ. 3^ο ΠΡ.: κάτι ζητιέται όταν θέλουν πολλοί άνθρωποι να το αγοράσουν: *Τα ερκο-ντίσιον ζητιούνται πολύ το καλοκαίρι.*

ΕΚΦΡ. ζητάω και τα ρέστα, ζητάω το λόγο

Ζητάω και τα ρέστα ΕΚΦΡ.: το λέμε όταν κάποιος φέρεται σαν να του έχουν κάνει κάτι κακό, ενώ ο ίδιος έχει κάνει κάτι κακό: *Ενώ προκάλεσε ο ίδιος τη ζημιά, μετά ζήτηγε και τα ρέστα.*

Ζητάω το λόγο ΕΚΦΡ.:

1. ζητάμε το λόγο από κάποιον όταν θέλουμε να μας δώσει εξηγήσεις για κάτι κακό που έκανε: *Μου ζήτησε το λόγο που άργησα.*

2. ζητάμε το λόγο όταν θέλουμε να πάρουμε την άδεια για να μιλήσουμε: *Ζήτησε το λόγο από τον πρόεδρο του δικαστηρίου.*

το **ζήτημα** (του ζητήματος, των ζητημάτων) ΟΥΣ.:

1. το ζήτημα είναι κάτι σημαντικό που πρέπει να το συζητήσουμε, να το σκεφτούμε ή να το αντιμετωπίσουμε (= θέμα, υπόθεση): *Συζητήσαμε κάποια προσωπικά της ζητήματα. / Το ζήτημα της καταγωγής των ομηρικών έργων απασχολεί ακόμη τους επιστήμονες.*

2. το ζήτημα είναι καθετί που δημιουργεί δυσκολίες ή γίνεται η αιτία για καβγά (= πρόβλημα): *Αν προκύψει κάποιο ζήτημα, τηλεφωνήσέ μου. / Δημιουργεί ζητήματα χωρίς σοβαρό λόγο.*

3. όταν κάτι είναι ζήτημα κάποιου άλλου πράγματος, εξαρτάται από αυτό αν θα γίνει (= θέμα): *Το αν θα πάμε διακοπές είναι καθαρά ζήτημα χρημάτων.*

4. το ζήτημα είναι το θέμα στις εξετάσεις, που πρέπει να το λύσουμε ή να το αναπτύξουμε: *Από τα τέσσερα ζητήματα θα πρέπει να απαντήσετε μόνο στα τρία.*

ΕΚΦΡ. είναι ζήτημα χρόνου, ζήτημα ζωής ή θανάτου

ζήτημα ζωής ή θανάτου ΕΚΦΡ.: όταν λέμε για κάτι ότι είναι ζήτημα ζωής ή θανάτου, είναι πάρα πολύ σοβαρό και επείγον: *Ελάτε γρήγορα, είναι ζήτημα ζωής και θανάτου!*

το **ζιζάνιο** (του ζιζανίου, των ζιζανίων) ΟΥΣ.:

1. ζιζάνιο λέμε το άγριο χόρτο που φυτρώνει στους κήπους και στα χωράφια και εμποδίζει τα άλλα φυτά να μεγαλώσουν κανονικά: *Υπάρχουν ειδικά φυτοφάρμακα για την εξόντωση των ζιζανίων.*

2. (ΑΝΕΠΙΣ.) ζιζάνιο λέμε το μικρό παιδί που κάνει φασαρία και αταξίες και ενοχλεί τους άλλους: *Ήθελε να κοιμηθεί, το ζιζάνιο όμως ο γιος του δεν τον άφηνε.*

το **ζικζάκ** και το **ζικ ζακ** ΟΥΣ.: ζικζάκ λέμε τη γραμμή που αλλάζει συνέχεια κατεύθυνση, σχηματίζοντας μια γωνία αριστερά, μια δεξιά και ξανά πάλι το ίδιο: *Το μονοπάτι για το βουνό ήταν πολύ κουραστικό με πολλά ζικζάκ.*

△ Η λέξη ζικζάκ δεν κλίνεται.

το **ζόρι** ΟΥΣ.:

1. το ζόρι είναι η ανησυχία και η ένταση που δημιουργεί μια δύσκολη κατάσταση: *Πέρασε μεγάλη ζόρια με την αρρώστια του παιδιού. / Δεν είναι εύκολη δουλειά, έχει πολύ ζόρι.*

2. ζόρι λέμε το να αναγκάζουμε κάποιον να κάνει κάτι που δε θέλει: *Ακόμη και αν δεν του αρέσει το φαγητό, θα το φάει με το ζόρι.*

△ Η λέξη ζόρι δεν έχει γενική στον ενικό και στον πληθυντικό αριθμό.

η **ζούγκλα** (της ζούγκλας) ΟΥΣ.:

1. η ζούγκλα είναι το δάσος στις τροπικές χώρες, όπου φυτρώνουν μεγάλα δέντρα και φυτά πολύ κοντά το ένα στο άλλο: *Τα ζώα της ζούγκλας.*

2. ζούγκλα λέμε ένα χώρο όπου υπάρχει μεγάλη αταξία, βία ή αγριότητα: *Ξέφυγε από τη ζούγκλα της μεγαλούπολης και γύρισε στο χωριό του.*

△ Η λέξη ζούγκλα δεν έχει γενική στον πληθυντικό αριθμό.

το **ζουζούνι** (του ζουζουνιού, των ζουζουνιών) ΟΥΣ.: ζουζούνι λέμε κάθε μικρό έντομο (= ζωύφιο): *Όταν κόψαμε το καρπούζι, μαζεύτηκαν μύγες και διάφορα ζουζούνια.*

ζουζουνίζει (ζουζούνισε) ΡΗΜ.: ζουζουνίζουν τα έντομα που βγάζουν τον ήχο "ζζζζζζζζ" όταν πετάνε: *Ζουζούνιζαν οι μέλισσες γύρω από τα λουλούδια.*

ζουλάω/ζουλώ (ζουλήξα), **ζουλιέμαι** (ζουλήχτηκα, ζουληγμένος) ΡΗΜ. (ΑΝΕΠΙΣ.): ζουλάμε κάτι μαλακό όταν το πιέζουμε δυνατά με το χέρι (= ζουπάω): *Ζουλήξε τις ντομάτες για να δει αν έχουν ωριμάσει.*

ο **ζουμερός**, η **ζουμερή**, το **ζουμερό** ΕΠΙΘ.:

1. όταν ένα φρούτο είναι ζουμερό, έχει πολύ χυμό και είναι νόστιμο: *Στύβετε τρία ζουμερά πορτοκάλια.*

2. λέμε ότι μια υπόθεση ή μια συζήτηση είναι ζουμερή όταν έχει ουσία και ενδιαφέρον (= ουσιώδης): *Κάναμε μια σύντομη αλλά ζουμερή συζήτηση.*

το **ζουμί** (του ζουμιού, των ζουμιών) ΟΥΣ.:

1. ζουμί είναι το υγρό που βγαίνει από τα φρούτα, τα λαχανικά ή το κρέας όταν τα στύψουμε ή τα βράσουμε: *Το λεμόνι ήταν άγουρο και δεν είχε καθόλου ζουμί. (= χυμός) / Κρατάμε το ζουμί από το βρασμένο κοτόπουλο για να φτιάξουμε τη σούπα. (= ζωμός)*

2. (ΑΝΕΠΙΣ.) ζουμί λέμε το πιο σημαντικό σημείο μιας υπόθεσης (= ουσία): *Το ζουμί είναι ότι δεν μπορούμε να βρούμε μια λύση.*

3. (ΑΝΕΠΙΣ.) αν κάτι έχει ζουμί, προσφέρει μεγάλο κέρδος: *Αυτή η δουλειά έχει ζουμί, δεν πρέπει να τη χάσουμε.*

το **ζουμπούλι** (του ζουμπουλιού, των ζουμπουλίων) ΟΥΣ.:

1. το ζουμπούλι είναι ένα φυτό με μικρά λουλούδια, που έχουν πολύ ωραία γλυκιά μυρωδιά και φυτρώνουν γύρω από το βλαστό του (= υάκινθος): *Τα ζουμπούλια φυτρώνουν το χειμώνα.*

2. ζουμπούλι λέμε το λουλούδι αυτού του φυτού: *Έκοψε μερικά ζουμπούλια και τα έβαλε στο ανθοδοχείο.*

η **ζυγαριά** (της ζυγαριάς, των ζυγαριών) ΟΥΣ.: η ζυγαριά είναι το όργανο που χρησιμοποιούμε για να μετράμε το βάρος διαφόρων αντικειμένων ή του σώματός μας: *Ο μανάβης έβαλε το καρπούζι στη ζυγαριά για να το ζυγίσει. /*

Η ζυγαριά χάλασε και με δείχνει δύο κιλά πιο βαριά.

ζυγιάζω (ζύγιασα), **ζυγιάζομαι** (ζυγιάστηκα, ζυγιασμένος) ΡΗΜ. (ΑΝΕΠΙΣ.):

1. όταν ζυγιάζουμε κάτι, υπολογίζουμε πόσο σημαντικό ή πόσο σπουδαίο είναι (= ζυγίζω, σταθμίζω): *Ζύγιασε τα θετικά και τα αρνητικά του σπιτιού πριν αποφασίσει να το νοικιάσει.*

2. ζυγιάζομαι ΠΑΘ.: όταν κάποιος ζυγιάζεται, μοιράζει το βάρος του στο σώμα του με τέτοιο τρόπο, ώστε να στέκεται σταθερός και να μην πέφτει: *Ο αετός ζυγιάστηκε για λίγο στον αέρα πριν ορμήσει στο θύμα του.*

ζυγίζω (ζύγισα), **ζυγίζομαι** (ζυγίστηκα, ζυγισμένος) ΡΗΜ.:

1. όταν ζυγίζουμε κάτι ή κάποιον, μετράμε το βάρος του: *Έδωσε στο μανάβη τις ντομάτες για τις ζυγίσει.*

2. κάτι ή κάποιος ζυγίζει ορισμένα κιλά ή γραμμάρια όταν έχει αυτό το βάρος: *Ήταν πολύ ελαφρύ τραπέζι, ζύγιζε δε ζύγιζε ενάμισι κιλό.*

3. όταν ζυγίζουμε κάτι, υπολογίζουμε πόσο σημαντικό ή πόσο σπουδαίο είναι (= σταθμίζω): *Είχε πάρει σχεδόν την απόφαση, αφού ζύγισε προσεκτικά τα υπέρ και τα κατά.*

4. ζυγίζομαι ΠΑΘ.: όταν ζυγιζόμαστε, μετράμε το βάρος μας με ζυγαριά: *Ήμουν 55 κιλά την τελευταία φορά που ζυγίστηκα.*

ζυγώνω (ζύγωσα) ΡΗΜ. (ΑΝΕΠΙΣ.): είναι ό,τι και το πλησιάζω ($\neq$ απομακρύνομαι): *Τη ζύγωσε ένα γεροντάκι και της ζήτησε βοήθεια. / Ζύγωσε το καλοκαίρι.*

ο ζύθος (του ζύθου, των ζύθων) ΟΥΣ. (ΕΠΙΣ.): ζύθος λέγεται αλλιώς η μπίρα: *Ο οίνος, ο ζύθος και ο μηλίτης είναι ποτά που περιέχουν μικρή ποσότητα αλκοόλ.*

το ζυμάρι (του ζυμαριού, των ζυμαριών) ΟΥΣ.: το ζυμάρι είναι ένα μαλακό υλικό που φτιάχνεται από αλεύρι και νερό και χρησιμοποιείται στο ψωμί και στα γλυκά (= ζύμη): *Ανακατεύουμε το αλεύρι με χλιαρό νερό και το ζυμώνουμε μέχρι να γίνει ζυμάρι.*

το ζυμαρικό (του ζυμαρικού, των ζυμαρικών) ΟΥΣ.: τα ζυμαρικά είναι τροφή από αλεύρι, νερό και αυγά, σε διάφορα σχήματα, που τη μαγειρεύουμε σε βραστό νερό: *Τα μακαρόνια, οι τανιατέλες, οι χυλοπίτες και το κριθαράκι είναι είδη ζυμαρικών.*

⚠ Η λέξη ζυμαρικό χρησιμοποιείται συνήθως στον πληθυντικό αριθμό.

η ζύμη (της ζύμης, των ζυμών) ΟΥΣ.: η ζύμη είναι ένα μαλακό υλικό από αλεύρι και νερό, που χρησιμοποιείται στο ψωμί και στα γλυκά (= ζυμάρι): *Πλάθουμε τη ζύμη σε μπάλα και ανοίγουμε τα φύλλα της πίτας με τον πλάστη. / Έτοιμη ζύμη για πίτσα.*

ζυμώνω (ζύμωσα), **ζυμώνομαι** (ζυμώθηκα, ζυμώνμένος) ΡΗΜ.:

1. όταν ζυμώνουμε ζυμάρι ή άλλο μαλακό υλικό, το πιέζουμε δυνατά σε διάφορα σημεία με

τα χέρια μας για να γίνει απαλό: *Όταν ζυμώνετε τη ζύμη, να την απλώνετε και να τη διπλώνετε συνέχεια για να γίνει αφράτη. / Ζύμωσα κιμά για να φτιάξω μπιφτέκια.*

2. ζυμώνομαι ΠΑΘ.: λέμε ότι κάποιος ζυμώνεται όταν μαθαίνει πράγματα που επηρεάζουν το χαρακτήρα του: *Ζυμώθηκαν από μικρά παιδιά με τις ιδέες της ελευθερίας και της δημοκρατίας.*

ζω (έζησα) ΡΗΜ.:

1. ζει κάποιος σημαίνει να είναι ζωντανός ($\neq$ πεθαίνω): *Δεν ενδιαφέρεται αν ζουν ή αν έχουν πεθάνει.*

2. αν κάποιος ζει σε ένα μέρος σημαίνει ότι έχει εκεί το σπίτι του (= μένω, κατοικώ): *Ζει και εργάζεται στην Πάτρα.*

3. όταν λέμε ότι ζούμε με κάποιον, εννοούμε ότι μένουμε στο ίδιο σπίτι μαζί του: *Ζει με τους γονείς της. / Ζούνε μαζί από φοιτητές. (= συγκατοικώ)*

4. αν κάποιος ζει άνετα ή δύσκολα κτλ., σημαίνει ότι η ζωή που κάνει είναι άνετη ή δύσκολη κτλ.: *Μετά τον πόλεμο άρχισαν πάλι να ζουν κανονικά. / Ζήσαμε εμείς καλά κι αυτοί καλύτερα.*

5. όταν λέμε ότι ζούμε κάποιον, εννοούμε ότι φροντίζουμε να έχει φαγητό και όλα τα απαραίτητα: *Με μεγάλο κόπο ζει τα παιδιά της.*

6. όταν λέμε ότι ζήσαμε μια περιπέτεια ή κάτι άλλο, εννοούμε ότι το περάσαμε (= γνωρίζω): *Ο παππούς έζησε το Β' Παγκόσμιο πόλεμο.*

ΕΚΦΡ. ζω και βασιλεύω

ζω και βασιλεύω ΕΚΦΡ.:

1. όταν κάποιος ζει και βασιλεύει, είναι ζωντανός, αν και πολλοί νομίζουν ότι έχει πεθάνει: *Ζει και βασιλεύει ακόμα η γιαγιά της!*

2. όταν ένα φαινόμενο ή μια κατάσταση ζει και βασιλεύει, υπάρχει σε πολύ μεγάλο βαθμό: *Η φτώχεια ζει και βασιλεύει σε πολλά μέρη του κόσμου.*

η ζωγραφιά (της ζωγραφιάς, των ζωγραφιών) ΟΥΣ.:

1. η ζωγραφιά είναι μια εικόνα με χρώματα που ζωγραφίζει κάποιος: *Στα παιδιά αρέσουν τα βιβλία με πολύχρωμες ζωγραφιές.*

2. λέμε ότι κάτι είναι μια ζωγραφιά όταν είναι πολύ όμορφο: *Το σπίτι τους δίπλα στη θάλασσα είναι μια ζωγραφιά.*

ζωγραφίζω (ζωγράφισα), **ζωγραφίζομαι** (ζωγραφίστηκα, ζωγραφισμένος) ΡΗΜ.:

1. όταν ζωγραφίζουμε έναν άνθρωπο, ένα τοπίο ή κάτι άλλο, φτιάχνουμε μια εικόνα του χρησιμοποιώντας χρώματα και σχέδια: *Στους πίνακές του ζωγράφιζε μόνο γυναικείες μορφές.*

2. όταν ζωγραφίζουμε μια επιφάνεια, σχεδιάζουμε πάνω της εικόνες με σχέδια και χρώματα: *Ο ζωγράφος Θεόφιλος ζωγράφιζε τις προσόψεις των μαγαζιών.*

η ζωγραφική (της ζωγραφικής) ΟΥΣ.: η ζωγραφική είναι η τέχνη του να φτιάχνει κανείς πίνα-

κες που παριστάνουν ανθρώπους, πράγματα, τοπία κτλ., χρησιμοποιώντας χρώματα και σχέδια: *Επισκεφτήκαμε την έκθεση ζωγραφικής στην Εθνική Πινακοθήκη. / Πήρε το πρώτο βραβείο στο σχολικό διαγωνισμό ζωγραφικής.*

Δ Η λέξη ζωγραφική δεν έχει πληθυντικό αριθμό.

ο **ζωγράφος**, η **ζωγράφος** (του/της ζωγράφου, των ζωγράφων) ουσ.: ο ζωγράφος είναι ο καλλιτέχνης που ζωγραφίζει πίνακες: *Ο Πικάσο είναι ένας από τους πιο διάσημους ζωγράφους του εικοστού αιώνα.*

το **ζώδιο** (του ζώδιου, των ζωδίων) ουσ.: στην αστρολογία, ζώδιο είναι καθένα από τα δώδεκα σύμβολα που παριστάνουν τις θέσεις των πλανητών και των άστρων και που κάποιοι άνθρωποι πιστεύουν ότι επηρεάζουν τη ζωή και το χαρακτήρα μας: *Νομίζω ότι το ζώδιό του είναι Κρίος.*

η **ζωή** (της ζωής, των ζωνών) ουσ.:

1. η ζωή είναι το να υπάρχει, το να μην έχει πεθάνει κάποιος ή κάτι: *Πιστεύει ότι κινδυνεύει η ζωή του.*

2. η ζωή είναι το διάστημα από τη γέννηση κάποιου μέχρι το θάνατό του: *Αφιέρωσε τη ζωή του στον αγώνα κατά του ρατσισμού. / Πέρασε όλη τη ζωή του κυνηγώντας το χρήμα.*

3. η ζωή είναι ο τρόπος με τον οποίο ζει κανείς και οι εμπειρίες που αποκτάει: *Έζησε μια ήσυχη ζωή χωρίς πολλές περιπέτειες. / Ήταν ένα γεγονός που του άλλαξε τη ζωή.*

4. ζωή λέμε τους ζωντανούς οργανισμούς όπως τα φυτά και τα ζώα: *Οι επιστήμονες πιστεύουν ότι υπάρχει ζωή και σε άλλους πλανήτες.*

5. λέμε ότι ένα μέρος έχει ζωή όταν υπάρχει μεγάλη δραστηριότητα εκεί (= ζωντάνια): *Το χωριό τα χειμωνιάτικα βράδια δεν έχει ζωή.*

ΕΚΦΡ. δίνω ζωή, δίνω σημαία ζωής, δίνω τη ζωή μου, έφυγε από τη ζωή, ζήτημα ζωής ή θανάτου, κάνω τη ζωή δύσκολη, κάνω τη ζωή πατίνι, μια ζωή, περνάω ζωή και κότα

ζωηρά ΕΠΙΡΡ.: όταν κάτι γίνεται ζωηρά, γίνεται με ζωηρό, έντονο ρυθμό: *Κουνούσε ζωηρά τα χέρια του πάνω κάτω.*

ο **ζωηρός**, η **ζωηρή**, το **ζωηρό** ΕΠΙΘ.:

1. όταν κάποιος είναι ζωηρός, κινείται διαρκώς κάνοντας φασαρία και αταξίες (= άτακτος ≠ φρόνιμος): *Ήταν αρκετά ζωηρό παιδί και πάντα έψαχνε ευκαιρίες για παιχνίδια και σκανταλιές.*

2. ζωηρό λέμε τον άνθρωπο που έχει ζωντάνια και πολλά ενδιαφέροντα (= ανήσυχος, δραστήριος): *Ήταν ένας ζωηρός νέος με δίψα για μάθηση.*

3. ζωηρό λέμε ένα συναίσθημα που είναι πολύ δυνατό (= έντονος): *Έδειξε ζωηρό ενδιαφέρον για τις εξελίξεις.*

4. ζωηρό λέμε ένα χρώμα που έχει μεγάλη λάμψη και φως (= έντονος ≠ απαλός, αχνός): *Το λεμόνι έχει ζωηρό κίτρινο χρώμα.*

5. ζωηρό λέμε κάτι που έχει γρήγορο ή χαρούμενο ρυθμό: *Με χαιρετούσε από μακριά με ζωηρές κινήσεις.*

ο **ζωικός**, η **ζωική**, το **ζωικό** ΕΠΙΘ.: όταν κάτι είναι ζωικό, έχει σχέση με τα ζώα ή προέρχεται από αυτά: *Τα ζωικά λίπη είναι πιο βλαβερά από τα φυτικά λίπη για τον οργανισμό.*

ο **ζωμός** (του ζωμού, των ζωμών) ουσ.: ο ζωμός είναι το υγρό που βγάζει το κρέας ή τα λαχανικά όταν τα βράζουμε (= ζουμί): *Το κρητικό πιλάφι γίνεται από ζωμό κοτόπουλου ή αρνίσου κρέατος.*

η **ζώνη** (της ζώνης, των ζωνών) ουσ.:

1. η ζώνη είναι ένα μακρύ και στενό κομμάτι από δέρμα, ύφασμα ή άλλο υλικό, που το φοράμε γύρω από τη μέση για να συγκρατεί το παντελόνι ή τη φούστα (= λουρί): *Φορούσε μια δερμάτινη ζώνη με μια μεγάλη μεταλλική αγκράφα.*

2. η ζώνη είναι μια ορισμένη περιοχή που έχει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά: *Κήρυξαν τη Βαγδάτη πολεμική ζώνη. / Η ορεινή ζώνη της χώρας έπαθε μεγάλες ζημιές από την κακοκαιρία.*

3. είναι ό,τι και η ζώνη ασφαλείας: *Δέστε τις ζώνες σας γιατί το αεροπλάνο θα απογειωθεί.*

4. (ΑΘΛΗΤ.) η ζώνη ενός ορισμένου χρώματος που παίρνει ένας αθλητής σε κάποιο άθλημα πάλης δείχνει ότι έχει περάσει με επιτυχία στο επόμενο επίπεδο εκπαίδευσης: *Έχει πάρει τη μαύρη ζώνη στο καράτε.*

η **ζώνη ασφαλείας** ουσ.: η ζώνη ασφαλείας είναι μια ειδική ζώνη που μας κρατάει σταθερούς στο κάθισμα όταν ταξιδεύουμε με αυτοκίνητο ή με αεροπλάνο: *Όταν οδηγείς, πρέπει πάντα να φοράς ζώνη ασφαλείας.*

ζωντανά ΕΠΙΡΡ.: λέμε ότι ένα γεγονός παρουσιάζεται ζωντανά στην τηλεόραση ή στο ραδιόφωνο όταν παρουσιάζεται τη στιγμή που γίνεται (= απευθείας): *Ο ποδοσφαιρικός αγώνας θα μεταδοθεί ζωντανά από το κρατικό κανάλι.*

η **ζωντάνια** (της ζωντάνιας) ουσ.:

1. ζωντάνια έχει ένας άνθρωπος που έχει πολλά ενδιαφέροντα, ενθουσιασμό και διάθεση για ζωή: *Είναι μεγάλος σε ηλικία αλλά γεμάτος ζωντάνια.*

2. ένα μέρος έχει ζωντάνια όταν υπάρχει μεγάλη δραστηριότητα και συμβαίνουν ενδιαφέροντα πράγματα εκεί: *Από τότε που οι νέοι έφυγαν, το χωριό έχασε τη ζωντάνια του.*

3. η ζωντάνια στην αφήγηση μιας ιστορίας την κάνει να ακούγεται σαν να είναι αληθινή (= παραστατικότητα): *Τα διηγήματά του διακρίνονται για τη ζωντάνια τους.*

Δ Η λέξη ζωντάνια δεν έχει πληθυντικό αριθμό.

το **ζωντανό** (του ζωντανού, των ζωντανών) ουσ.: ζωντανό λέμε το ζώο που συνήθως ζει κοντά στον άνθρωπο: *Εκτρέφει κατσίκες, αγελάδες και άλλα ζωντανά.*

ο **ζωντανός**, η **ζωντανή**, το **ζωντανό** ΕΠΙΘ.:

1. όταν ένας οργανισμός είναι ζωντανός, έχει ζωή: *Οι άνθρωποι, τα ζώα και τα φυτά είναι ζωντανοί οργανισμοί. / Όταν τη μετέφεραν στο*

νοσοκομείο, ήταν ακόμα ζωντανή. (≠ πεθαμένος, νεκρός)

2. ζωντανό λέμε έναν άνθρωπο που έχει πολλά ενδιαφέροντα, ενθουσιασμό και διάθεση για ζωή (= ζωηρός, δραστήριος): *Είναι ζωντανός και κεφάτος άνθρωπος, τον βλέπεις και χαίρεσαι.*

3. ζωντανός είναι ο τρόπος που παρουσιάζουμε ένα γεγονός όταν κάνουμε αυτούς που το ακούνε ή το διαβάζουν να νιώθουν σαν να το ζουν πραγματικά (= ανάγλυφος, παραστατικός): *Μας διηγήθηκε την περιπέτειά του με τόσο ζωντανό τρόπο, που συγκινηθήκαμε.*

4. όταν μια εκπομπή είναι ζωντανή, τη βλέπουμε τη στιγμή ακριβώς που γίνεται (≠ μαγνητοσκοπημένος): *Το δελτίο ειδήσεων είναι ζωντανή εκπομπή.*

το **ζώο** (του ζώου, των ζώων) ουσ.:

1. ζώο είναι κάθε ζωντανό πλάσμα που δεν είναι άνθρωπος: *Στη ζούγκλα ζουν λιοντάρια, τίγρεις και άλλα άγρια ζώα.*

2. (ΜΕΙΩΤ.) ζώο λέμε το χαζό άνθρωπο: *Δεν καταλαβαίνει τίποτα, είναι τελείως ζώο!*

η **ζωολογία** (της ζωολογίας) ουσ.:

1. η ζωολογία είναι η επιστήμη που μελετάει τα ζώα: *Το βιβλίο ζωολογίας έχει όλα τα ζώα σε φωτογραφίες.*

2. ζωολογία λέμε το μάθημα με το ίδιο θέμα που διδάσκεται στο σχολείο: *Γράψαμε διαγώνισμα στη ζωολογία.*

⚠ Η λέξη ζωολογία δεν έχει πληθυντικό αριθμό.

ο **ζωολογικός κήπος** ουσ.: ο ζωολογικός κήπος είναι ένας μεγάλος χώρος ειδικά φτιαγμένος για να ζουν εκεί άγρια και σπάνια ζώα και να μπορούμε να πηγαίνουμε να τα βλέπουμε: *Στο ζωολογικό κήπο είδαμε για πρώτη φορά λιοντάρια και ελέφαντες.*

ο **ζωόφιλος** (του ζωόφιλου, των ζωόφιλων), η **ζωόφιλη** (της ζωόφιλης) ουσ.: ζωόφιλο λέμε τον άνθρωπο που αγαπάει και φροντίζει τα ζώα (= φιλόζωος): *Οι ζωόφιλοι ταιΐζουν τα αδέσποτα σκυλιά.*

το **ζωύφιο** (του ζωύφιου, των ζωύφων) ουσ.: ζωύφιο λέμε κάθε μικρό έντομο που ζει συνήθως πάνω στα φυτά ή στο δέρμα των ζώων: *Τα φυτά στον κήπο αρρώστησαν και είναι γεμάτα ζωύφια.*